

1
ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ

Προσοχή! Embargo για τα Ρ/Τ μέσα
έως 19.00 ώρα Ελλάδος

Νέα Υόρκη, 21 Απριλίου 1999
(τοπική ώρα: 12.00 μ.μ.)

Ο Πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης, σε ομιλία του στο Council on Foreign Relations, είπε τα εξής:

«Κυρίες και κύριοι,

Σας ευχαριστώ πολύ για την ευκαιρία που μου δίνετε, σήμερα, να αναπτύξω ορισμένες σκέψεις για το ρόλο της χώρας μου στην ευρύτερη περιοχή της, στη Νοτιοανατολική Ευρώπη και, μάλιστα, από ένα διακεκριμένο βήμα, όπως αυτό του Council on Foreign Relations.

Ασφαλώς, δεν φανταζόμουν ότι, η ομιλία μου αυτή θα ήταν τόσο επίκαιρη, δυστυχώς, και για λόγους που έχουν σχέση με τη συνεχιζόμενη κρίση στη Γιουγκοσλαβία. Οι τελευταίες εκεί εξελίξεις, φοβάμαι ότι επιβεβαίωσαν στο μυαλό πολλών παρατηρητών των γεγονότων, ανά τον κόσμο, εκείνα τα στερεότυπα, τα οποία ισχύουν πάνω από έναν αιώνα για τα Βαλκάνια, δηλαδή ότι είναι η πυριτιδαποθήκη της Ευρώπης. Βεβαίως, ουδείς μπορεί να αρνηθεί ότι η ιστορία των Βαλκανίων είναι ταραγμένη. Αλλά καλό είναι να θυμηθούμε ότι, και η υπόλοιπη ευρωπαϊκή ιστορία βρίθει, δυστυχώς, πολέμων και άλλων φρικαλεοτήτων, σε ορισμένες περιπτώσεις σε διαστάσεις ασυγκρίτως μεγαλύτερες από όσα συνέβησαν και συμβαίνουν στα Βαλκάνια. Θα πρόσθετα, απλώς, ότι η πολυκύμαντη εξέλιξη των Βαλκανίων χαρακτηρίστηκε, επιπλέον, από μια παρατεταμένη οικονομική και κοινωνική υπανάπτυξη.

Όπως ήταν φυσικό, η Ελλάδα είχε και αυτή, ως ευρωπαϊκή, μεσογειακή αλλά και βαλκανική χώρα, την ανάλογη συμμετοχή στην ταραγμένη ιστορία της Ν.Α. Ευρώπης. Δεν θα ήταν δυνατόν να συμβεί διαφορετικά, αφού η γεωγραφία καθορίζει, έως ένα βαθμό, την πορεία κάθε τόπου.

Όμως, η Ελλάδα φθάνοντας στο τέλος του 20ού αιώνα, είναι σε μια θέση σαφώς καλύτερη από όλους τους γείτονές της, οικονομικά, πολιτικά και κοινωνικά. Το γεγονός ότι είναι η μόνη χώρα της περιοχής που ανήκει στην Ε.Ε. και το ΝΑΤΟ και αναμένεται από το 2001 να συμμετέχει στην ΟΝΕ, υπογραμμίζει την ευνοϊκή της πορεία. Αυτό δεν έγινε τυχαία, αλλά οφείλεται στους σκληρούς αγώνες του ελληνικού λαού για εθνική

ανεξαρτησία, ελευθερία, δημοκρατία και κοινωνική δικαιοσύνη, καθώς και στις παραδόσεις του ελληνικού λαού, που ήταν πάντοτε ανοιχτές προς νέους ορίζοντες.

Επί αιώνες, οι Έλληνες, σε οποιαδήποτε χώρα των Βαλκανίων και αν ζούσαν, έπαιξαν ρόλο δημιουργικό και προώθησαν τις ιδέες του διαφωτισμού και της ελευθερίας, της οικονομικής προόδου και της σύνδεσης με τον ευρωπαϊκό πολιτισμό. Η ιστορική συγκυρία φέρνει τη χώρα μου, μετά την κατάρρευση των κομμουνιστικών καθεστώτων και τη λήξη του ψυχρού πολέμου, σε έναν ανάλογο ρόλο. Είμαι βαθύτατα πεπεισμένος ότι, ανταποκρινόμεστε, ήδη, στις απαιτήσεις μιας τέτοιας προκλήσεως, η οποία εξυπηρετεί τα συμφέροντα όλων των χωρών της Βαλκανικής, της Ελλάδος συμπεριλαμβανομένης, της Ε.Ε. και του ΝΑΤΟ γενικότερα.

Σήμερα στα Βαλκάνια, πέραν από την τραγωδία στο Κοσσυφοπέδιο, για την οποία θα μιλήσω παρακάτω, ζούμε πάλι μια δύσκολη περίοδο. Η διαδικασία της μεταβάσεως σε σταθερές κοινωνικές, οικονομικές και πολιτικές συνθήκες, η οικοδόμηση ενός σύγχρονου πολιτικού συστήματος, μιας νέας κοινωνικοοικονομικής οργάνωσης, περνάει αναπόφευκτα από τη δύσκολη φάση της μεταβάσεως. Είναι μια δύσκολη επιχείρηση, με οπισθοδρομήσεις και αβεβαιότητες.

Οι εξελίξεις είναι άνισες, προσδιορίζονται καθοριστικά από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τα εσωτερικά προβλήματα κάθε χώρας. Συχνά ενέχουν τον κίνδυνο τροφοδοτήσεως κρίσεων σε άλλα μέτωπα, σε αλυσιδωτές παρενέργειες αποσταθεροποιήσεως όσων βημάτων έγιναν με κόστος και προσπάθεια τα τελευταία χρόνια. Η μακροοικονομική σταθερότητα δεν είναι δεδομένη. Οι θεσμοί και οι μηχανισμοί που είναι απαραίτητοι για την εύρυθμη λειτουργία της αγοράς, παίρνουν καιρό να σχεδιαστούν και να εμπεδωθούν.

Στα πολιτικά ή οικονομικά προβλήματα ορθώνονται παράλληλα έντονα κοινωνικά προβλήματα, που αποτελούν πρόκληση για έναν κόσμο ανθρωπιστικής ευαισθησίας και αλληλεγγύης.

Θα είναι τα προβλήματα αυτά παροδικά; Θα ανορθωθούν οι Βαλκανικές οικονομίες; Ο Βαλκανικός οικονομικός χώρος θα είναι πόλος αναπτύξεως και ευημερίας ή θα βρίσκεται μόνιμα στο περιθώριο της ευρωπαϊκής οικονομίας; Οι βαλκανικές κοινωνίες θα ξαναβρούν τη συνοχή τους, ή θα αναζητούν διέξοδο των εσωτερικών προβλημάτων σε εθνικιστικές εξάρσεις;

Πρέπει με νηφαλιότητα να δούμε τις σημερινές δυσκολίες στις γείτονες χώρες, να συνεργαστούμε μαζί τους σε όλα τα επίπεδα, για να καταφέρουμε να βοηθήσουμε εποικοδομητικά. Η βαλκανική πολιτική της Ελλάδος είναι το εργαλείο που μπορεί να συμβάλει για Βαλκάνια σταθερότητας, δημοκρατίας, αναπτύξεως και συνεργασίας.

Με δική μας πρωτοβουλία, για πρώτη φορά στην ιστορία της περιοχής, τον Νοέμβριο του 1997, συναντήθηκαν οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων όλων των βαλκανικών

χωρών και ο θεσμός εμποδίστηκε με δεύτερη συνάντηση στην Τουρκία το 1998, ενώ εφέτος η Κορυφή θα λάβει χώρα στη Ρουμανία. Εξάλλου, στον τομέα της στρατιωτικής συνεργασίας, η Ελλάδα συνεργάζεται με τις γειτονικές της χώρες στο πλαίσιο της "Σύμπραξης για την Ειρήνη", επιπλέον των επί μέρους διμερών συμφωνιών.

Καμία πολιτική είτε από την πλευρά της Ελλάδος είτε από την πλευρά των διεθνών οργανισμών δεν μπορεί να αναπτύξει το σύνολο των προσδοκώμενων ωφελημάτων, αν δεν εμποδιστεί ένα ελάχιστο κλίμα πολιτικής σταθερότητας, ένα ελάχιστο επίπεδο εκδημοκρατισμού, μία ελάχιστη κοινωνική συναίνεση για τους μείζονες και μακροπρόθεσμους στόχους που θέλουν να επιδιώξουν οι χώρες της περιοχής.

Ο τομέας της οικονομικής συνεργασίας και των οικονομικών σχέσεων είναι αυτός, από τον οποίο, σε μεγάλο βαθμό, προέκυψαν μέχρι τώρα σημαντικά αποτελέσματα για τις χώρες μας. Μέσα σε λίγα χρόνια δημιουργήθηκε ένα εκτεταμένο πλέγμα σχέσεων που έδωσε ένα νέο σχήμα στις διμερείς και στις πολυμερείς διαβαλκανικές σχέσεις. Οι εμπορικές ανταλλαγές μεταξύ των βαλκανικών χωρών αυξήθηκαν από 1,7 δις δολάρια το 1988 σε 4,2 δις δολάρια το 1995. Οι χώρες της περιοχής είναι αποδέκτες διεθνών επενδύσεων, μεταξύ των οποίων και ελληνικής προελεύσεως, με πολλαπλά θετικά οφέλη για την ανάπτυξή τους. Στόχος όλων μας πρέπει να είναι, να τεθεί ο βαλκανικός χώρος μεσοπρόθεσμα σε μια πορεία σύγκλισης με την προώθηση αναπτυξιακών διαδικασιών, οι οποίες θα στηρίξουν τη μετάβαση στο σύστημα της αγοράς, μια μετάβαση θεσμικού, κοινωνικού και οικονομικού χαρακτήρα, που απαιτεί συστηματική και μακρόχρονη προσπάθεια και στήριξη.

Πώς διασφαλίζεται μια τέτοια σύγκλιση;

Πρώτον, με την ύπαρξη συμβατών μακροχρόνιων στόχων των οικονομιών της περιοχής. Αυτό διασφαλίζεται μόνο με την **κοινή ευρωπαϊκή προοπτική** όλων των χωρών της περιοχής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση, ως πραγματικότητα για την Ελλάδα και ως αναπτυξιακό όραμα και στόχος για τις υπόλοιπες χώρες, ήδη λειτουργεί προς την επιθυμητή κατεύθυνση. Ήδη χώρες της περιοχής έχουν υπογράψει συμφωνίες με την Ευρωπαϊκή Ένωση και προσβλέπουν σε σαφή και δομημένη ενταξιακή διαδικασία.

Δεύτερον, κινητήρια δύναμη των οικονομικών σχέσεων αποτελούσε πάντοτε η **επιχειρηματική συνεργασία**. Εμπορικές, κεφαλαιακές και εργασιακές ροές δημιούργησαν ένα ευρύ πλέγμα συνεργασιών με θετικές επιπτώσεις στη σταθεροποίηση και ανάπτυξη των χωρών της Βαλκανικής.

Η Κυβέρνηση εφαρμόζει μια συγκεκριμένη πολιτική για να δημιουργηθούν θετικές προοπτικές τόσο για τη χώρα μας, όσο και για τις άλλες χώρες της Ν.Α. Ευρώπης. Προωθούμε, στο χώρο της Βόρειας Ελλάδας, ένα πλέγμα υποδομών και λειτουργιών, με κεντρικό στόχο τη διεύρυνση των ευκαιριών διαβαλκανικής συνεργασίας, την

ισχυρότερη παραγωγική διασύνδεση και τη σταδιακή δημιουργία ενός ολοκληρωμένου οικονομικού χώρου στα Βαλκάνια, που θα βελτιώνει τις προϋποθέσεις για σύγκλιση.

Η πρόοδος που έχει επιτευχθεί στον τομέα αυτό τα τελευταία χρόνια είναι εντυπωσιακή. Ο αριθμός των ελληνικών επιχειρήσεων σε όλες τις βαλκανικές χώρες έχει αυξηθεί με γρήγορους ρυθμούς. Το εύρος των τομέων, στους οποίους δραστηριοποιούνται, είναι ήδη αρκετά μεγάλο και εκτείνεται από τους περισσότερο παραδοσιακούς τομείς, όπως τα τρόφιμα, τα ποτά, τα ενδύματα και οι κατασκευές μέχρι περισσότερο εξειδικευμένους τεχνολογικά κλάδους (όπως οι τηλεπικοινωνίες), όπου οι ελληνικές επιχειρήσεις κατέχουν δυναμική θέση ανάμεσα στις υπόλοιπες ξένες επενδύσεις.

Ιδιαίτερο ρόλο παίζει η δραστηριοποίηση τραπεζών και επιχειρήσεων του χρηματοοικονομικού τομέα, η παρουσία των οποίων αφενός διευκολύνει και ενθαρρύνει τη δημιουργία νέων ελληνικών επιχειρήσεων και αφετέρου αποτελεί εγγύηση για την ομαλή λειτουργία τους στη χώρα εγκατάστασης. Αναφέρω ενδεικτικά την παρουσία ελληνικών ιδιωτικών και κρατικών τραπεζών στην ΠΓΔΜ, τη Ρουμανία, τη Βουλγαρία και την Αλβανία και τη δραστηριοποίηση ασφαλιστικών επιχειρήσεων στη Ρουμανία και τη Γιουγκοσλαβία.

Το συνολικό εμπόριο της χώρας μου με τους Βαλκάνιους γείτονες ξεπέρασε το 1997 τα 2,3 δις δολ. ΗΠΑ, παρουσιάζοντας αλματώδη αύξηση. Οι εκεί ελληνικές επενδύσεις φθάνουν το 1,5 δις δολ., ενώ οι επιχειρήσεις μας έχουν δημιουργήσει χιλιάδες θέσεις εργασίας, σε κράτη που αντιμετωπίζουν οξύ πρόβλημα ανεργίας. Αποτέλεσμα όσων προανέφερα είναι ότι η Ελλάδα βρίσκεται, σταθερά, στις πρώτες θέσεις από άποψη επενδύσεως κεφαλαίων στη Ν.Α. Ευρώπη.

Η ελληνική οικονομία βρίσκεται σήμερα σε μια προνομιακή θέση να στηρίζει τη διαδικασία προσαρμογής, αναδιάρθρωσης και σταθεροποίησης στις άλλες βαλκανικές χώρες και να ωφεληθεί και η ίδια από μια στενότερη μακροχρόνια αλληλεξάρτηση με αυτές.

Κυρίες και κύριοι,

Τις τελευταίες εβδομάδες βρίσκεται σε επικαιρότητα το θέμα του Κοσσυφοπεδίου. Θα ήθελα να αναφερθώ σε ορισμένες σκέψεις σε σχέση με το θέμα αυτό, ώστε να έχετε μια πιο ολοκληρωμένη άποψη για το θέμα, το οποίο μας απασχολεί όλους.

Έχουμε διαμορφώσει αρχές εξωτερικής πολιτικής και πάνω σ' αυτές τις αρχές της εξωτερικής πολιτικής στηρίζεται η βαλκανική πολιτική μας. Είναι οι αρχές της εδαφικής ακεραιότητας των κρατών, του απαραβίαστου των συνόρων, του σεβασμού των ανθρωπίνων και μειονοτικών δικαιωμάτων, της ειρηνικής επίλυσης των διαφορών, σύμφωνα με τον καταστατικό χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.

Για το πρόβλημα του Κοσσυφοπεδίου υποστηρίξαμε, από την αρχή, στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την παραχώρηση ευρείας αυτονομίας εντός των ορίων της Γιουγκοσλαβίας. Όπως, βέβαια, και το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων για όλες τις κοινότητες που κατοικούν εκεί, καθώς και την εδαφική ακεραιότητα της Γιουγκοσλαβίας.

Εμείς αντιτασσόμεθα σταθερά σε κάθε πράξη που μπορεί να οδηγήσει σε αλλαγή των συνόρων στα Βαλκάνια. Πιστεύουμε ότι αυτό θα ήταν μια πολύ αρνητική εξέλιξη. Η συνεχιζόμενη κρίση δημιουργεί ανησυχίες και κινδύνους για τη διάχυσή της στην ευρύτερη περιοχή. Πρώτο αποτέλεσμα της κρίσης είναι η δημιουργία ενός μεγάλου προσφυγικού ρεύματος. Έχουμε ήδη τα σοβαρά αποτελέσματα ενός τέτοιου ρεύματος και των προβλημάτων που δημιουργεί στις όμορες με τη Γιουγκοσλαβία χώρες. Όσο συνεχίζονται οι επιθέσεις, τόσο περισσότερο θα αυξάνεται το ρεύμα αυτό με κίνδυνο επέκτασης, πέραν των ομόρων χωρών. Η κρίση στο Κοσσυφοπέδιο έχει ανθρώπινο κόστος και ανθρώπινη δυστυχία. Το διαπιστώνουμε καθημερινά. Εκφράζουμε τη λύπη μας για τα θύματα σε κάθε πλευρά και για τη δυστυχία που έφερε σε όλα τα εμπλεκόμενα μέρη.

Έχουμε εκφράσει την ετοιμότητά μας για την ανάληψη διπλωματικών ενεργειών σε συνεργασία με άλλες χώρες της περιοχής και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για την αναζήτηση ειρηνικής και βιώσιμης λύσης στο πρόβλημα του Κοσσυφοπεδίου, στη βάση του πλαισίου που διαμορφώθηκε στο Rambouillet, αλλά και από την ομάδα επαφής. Υπάρχει ένα πλαίσιο. Με βάση αυτό το πλαίσιο μπορούν, πρέπει, είναι ανάγκη να επιδιωχθούν λύσεις. Η διπλωματία πρέπει να επανέλθει στο επίκεντρο των προσπαθειών.

Βρισκόμαστε σε διαρκή επαφή με τις χώρες της Διαβαλκανικής Συνεργασίας (Βουλγαρία, Ρουμανία, ΠΓΔΜ, Τουρκία, Αλβανία), για την ενεργοποίηση του μηχανισμού διαχείρισης του προσφυγικού προβλήματος και της ανθρωπιστικής βοήθειας.

Στις πρώτες μέρες της κρίσης υπήρξε μια φημολογία ή υπήρξαν τοποθετήσεις ότι η επέμβαση στη Γιουγκοσλαβία γίνεται και διότι υπάρχει κάποιος κίνδυνος δήθεν πολέμου ανάμεσα στην Ελλάδα και την Τουρκία. Τέτοιος κίνδυνος πολέμου δεν υπάρχει. Πρέπει να είμαστε σαφείς γιατί οι ασάφειες ή η καλλιέργεια ενός κλίματος αναμετρήσεων μπορεί να οδηγήσουν σε αρνητικά αποτελέσματα. Δεν υπάρχει σε αυτή την περίπτωση κανένα πρόβλημα, το οποίο να δημιουργεί θέμα μεταξύ Ελλάδος και Τουρκίας.

Η συνεχιζόμενη στρατιωτική εμπλοκή δημιουργεί, επίσης, σοβαρές οικονομικές συνέπειες για την ευρύτερη περιοχή. Δεν είναι μόνο το προσφυγικό. Δεν έχουμε παρά να αναλογισθούμε στη χώρα μας το γεγονός ότι έχει διακοπεί η επικοινωνία της χώρας από τα βόρεια σύνορα, τη Γιουγκοσλαβία, με την Κεντρική Ευρώπη.

Η Ελλάδα βρίσκεται σε σχέση με τις άλλες χώρες του NATO και της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε μια ιδιαίτερη θέση. Έχει διπλή ταυτότητα: Είναι χώρα ευρωπαϊκή που μετέχει στην Ευρωπαϊκή Ένωση και το NATO. Είναι χώρα Βαλκανική που μπορεί και πρέπει να λειτουργήσει ως παράγοντας ειρήνης και σταθερότητας στην περιοχή. Η διπλή αυτή ταυτότητα απαιτεί αξιοπιστία και στα δύο αυτά επίπεδα. Αξιοπιστία τόσο έναντι του NATO όσο και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αξιοπιστία και έναντι των βαλκανικών χωρών, ιδίως αυτών που εμπλέκονται άμεσα, όπως η Γιουγκοσλαβία, αλλά και η Αλβανία και τα Σκόπια. Αυτό σημαίνει ότι στο πλαίσιο των συμμαχιών μας ενεργούμε, σύμφωνα με τις αποφάσεις των συμμαχιών. Σημαίνει, όμως, επίσης ότι επισημαίνουμε την ιδιαιτερότητά μας και επιδιώκουμε και είμαστε παράγοντας ειρήνης, συνεργασίας και σταθερότητας. Η θέση μας, μας δίνει έναν ειδικό ρόλο. Οφείλουμε να ανταποκριθούμε στο πλαίσιο του ευρύτερου ρόλου που προκύπτει από τη συμμετοχή μας στο NATO και την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Δηλώσαμε, ευθύς εξ αρχής, ότι δεν θα συμμετάσχουμε σε στρατιωτικές επιχειρήσεις. Η Ελλάδα είναι γειτονική χώρα και δεν επιτρέπεται σε καμιά περίπτωση η εμπλοκή σε συρράξεις, που θα την καταστήσουν μέρος του προβλήματος.

Από την άλλη πλευρά, θέλω να επαναβεβαιώσω τη θέση μας σχετικά με τις συνεχιζόμενες σερβικές επιχειρήσεις στο Κοσσυφοπέδιο. Οι επιχειρήσεις αυτές πρέπει να σταματήσουν αμέσως. Στο ευρύτερο πλαίσιο της κατάπαυσης του πυρός στη Γιουγκοσλαβία θα πρέπει οι σερβικές δυνάμεις να αποχωρήσουν και να παραμείνουν μόνο εκείνες οι αστυνομικές δυνάμεις, που είχαν συμφωνηθεί τον Οκτώβριο του 1998. Καταδικάζουμε την πολιτική της εθνικής κάθαρσης, που ακολουθεί η Σερβία.

Η ελληνική κυβέρνηση έχει ενεργήσει τόσο στο πλαίσιο του NATO όσο και της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την αποτελεσματική αντιμετώπιση του προβλήματος των προσφύγων. Οι αποφάσεις τους είναι αποτέλεσμα και των δικών μας πρωτοβουλιών. Για μας, θα πρέπει να επιδιωχθεί προπαντός η παραμονή των προσφύγων κοντά στη χώρα προέλευσής τους. Όλες οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του NATO οφείλουν να συμβάλουν ανάλογα με τις δυνάμεις και τις δυνατότητές τους.

Δίνουμε ιδιαίτερη προσοχή στο θέμα της ελληνικής μειονότητας στην Αλβανία, στην προστασία των περιουσιών των ομογενών μας. Η αλβανική ηγεσία μας έχει διαβεβαιώσει ότι δεν πρόκειται να θιγούν τα δικαιώματά της.

Οι δραματικές εξελίξεις στη Γιουγκοσλαβία με τη στρατιωτική παρέμβαση του NATO υπογράμμισαν, μεταξύ άλλων, ότι απαιτείται από την πλευρά της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.), πολιτική για τη σταθεροποίηση της περιοχής και την οργανική ενσωμάτωσή της στο ευρωπαϊκό θεσμικό σύστημα. Εάν η πολιτική αυτή είχε έγκαιρα διαμορφωθεί, ίσως να είχαν αποφευχθεί οι δραματικές εξελίξεις των τελευταίων εβδομάδων. Η κλιμάκωση της κρίσης έχει οδηγήσει σε βαθύτερη συνειδητοποίηση της ανάγκης για την ανάπτυξη συνολικής πολιτικής από την Ε.Ε. για την περιοχή. Χώρες-μέλη της

Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως η Γερμανία, αναφέρονται συχνά στην ανάγκη για τη διαμόρφωση τέτοιας πολιτικής μετά την κατάπαυση των πολεμικών επιχειρήσεων, ως συμμετοχή της Ένωσης στην «επόμενη ημέρα» («the day after»). Ο Γερμανός Υπουργός Εξωτερικών J. Fischer πρότεινε πρόσφατα τη διαμόρφωση ενός «Συμφώνου Σταθερότητας» (Stability Pact) για τα Βαλκάνια.

Η Ελλάδα, ως χώρα της Ν.Α. Ευρώπης, με ισχυρούς, φιλικούς δεσμούς με όλες τις χώρες της περιοχής και ταυτόχρονα ως η μόνη χώρα-μέλος των Ευρω-Ατλαντικών θεσμών (Ε.Ε., ΝΑΤΟ, ΔΕΕ), εξέθεσε, προ ολίγων ημερών, τις ενέργειες που σχεδιάζει για να βοηθήσει στην ειρηνική επίλυση της κρίσης.

Στόχος του ελληνικού σχεδίου είναι:

- α) η πολιτική επίλυση της κρίσης, το ταχύτερο δυνατό.
- β) η σταθεροποίηση και η ενσωμάτωση των Βαλκανίων στην ευρωπαϊκή αρχιτεκτονική.
- γ) η αντιμετώπιση των ανθρωπιστικών προβλημάτων, που έχουν ανακύψει από την κρίση.

Η Ελλάδα θα εντείνει τις προσπάθειές της, σε συνεργασία με τους εταίρους και συμμάχους της στην Ευρωπαϊκή Ένωση και το ΝΑΤΟ, για να επιτευχθεί σύντομα η πολιτική επίλυση της κρίσης. Βασικός στόχος μας είναι η ύπαρξη μιας «συνέργειας» θεσμών και δράσεων, που θα οδηγούν στην αποδοχή των προϋποθέσεων από τη Γιουγκοσλαβία που έχουν τεθεί (απόσυρση στρατευμάτων από το Κοσσυφοπέδιο, ασφαλής επιστροφή των προσφύγων στις εστίες τους, ανάπτυξη ευρείας διεθνούς δύναμης με σαφή νομιμοποίηση κ.α.) και την ταυτόχρονη κατάπαυση των πολεμικών ενεργειών.

Η Ελλάδα υποστηρίζει τις προτάσεις και πρωτοβουλίες για την ειρηνική επίλυση, οι οποίες έχουν διαμορφωθεί από χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Γερμανία κ.α.). Συμπληρωματικά, έχει προτείνει μια δέσμη αρχών, που με αφετηρία και το «κεκτημένο» του Rambouillet θα αποτελέσουν το πλαίσιο για την οποιαδήποτε λύση. Στις αρχές αυτές περιλαμβάνονται:

- ο σεβασμός του απαραβίαστου των συνόρων
- ο σεβασμός των ατομικών και μειονοτικών δικαιωμάτων και ταυτοτήτων.
- η ειρηνική επίλυση των διαφορών και,
- η συνεργασία για τη δημοκρατία, ανάπτυξη και κοινωνία των πολιτών

Η Ελλάδα θα προωθήσει την πολιτική της για τη διευθέτηση της κρίσης σε τρία επίπεδα:

α. Στο επίπεδο των θεσμών που ανήκουμε (ΝΑΤΟ, ΕΕ) με προβολή πρωτοβουλιών, στήριξη προτάσεων, αναζήτηση ευκαιριών για την πολιτική αντιμετώπιση της κρίσης.

β Στο επίπεδο του περιφερειακού συστήματος των χωρών της Βαλκανικής με εντατικοποίηση των προσπαθειών για τη διαμόρφωση κοινής προσέγγισης και κοινών πρωτοβουλιών.

γ. Στο ευρύτερο διεθνές επίπεδο με στόχο τη μεγαλύτερη δυνατή συμμετοχή, στην πολιτική διαδικασία ανεύρεσης λύσης, του ΟΗΕ, ΟΑΣΕ, καθώς και της Ρωσίας.

Η Ελλάδα σήμερα έχει διαμορφώσει ένα ευρύτερο δίκτυο ανταλλαγής απόψεων, διαμόρφωσης προτάσεων, άσκησης επιρροής και ανάληψης πρωτοβουλιών προς την κατεύθυνση της γρήγορης και αποτελεσματικής επίλυσης της κρίσης και αποφυγής κλιμάκωσής της με ιδιαίτερα οδυνηρές ανθρώπινες συνέπειες.

Πιστεύω ότι είναι αναγκαίο, αμέσως μετά τον τερματισμό των στρατιωτικών επιχειρήσεων, να προχωρήσει άμεσα η υλοποίηση ενός συνολικού «Σχεδίου Σταθεροποίησης και Ανάπτυξης των Βαλκανίων». Το σχέδιο αυτό, το οποίο έχει ήδη επεξεργαστεί η ελληνική κυβέρνηση, έχει 5 άξονες:

Πρώτος άξονας: Οικονομική ανάπτυξη της περιοχής των Βαλκανίων με μία δέσμη μέτρων και πρωτοβουλιών που θα συγκροτούν ένα είδος «Marshall Plan» για την περιοχή.

Δεύτερος άξονας: Εκδημοκρατισμός της περιοχής με μέτρα για την οικοδόμηση και εδραίωση των δημοκρατικών θεσμών, ενίσχυση της κοινωνίας των πολιτών, προστασία των ατομικών και μειονοτικών δικαιωμάτων.

Τρίτος άξονας: Εγκαθίδρυση μηχανισμού επίλυσης συγκρούσεων ως μέρος του «Συμφώνου Σταθερότητας» που θα εγγυάται το απαραβίαστο των συνόρων.

Τέταρτος άξονας: Προώθηση, εντατικοποίηση και θεσμοποίηση της διαπεριφερειακής συνεργασίας (interregional cooperation) με τη συμμετοχή όλων των χωρών της περιοχής ως βήμα για την πλήρη ενσωμάτωση της περιοχής στην ευρωπαϊκή αρχιτεκτονική και το ευρωπαϊκό θεσμικό σύστημα.

Πέμπτος άξονας: Αναγνώριση της «επιλεξιμότητας» όλων των χωρών να ενταχθούν στην Ευρωπαϊκή Ένωση, εφ' όσον εκπληρώσουν τις απαιτούμενες πολιτικές και οικονομικές προϋποθέσεις.

Το σχέδιο αυτό της ελληνικής κυβέρνησης υποβλήθηκε ήδη στην Ευρωπαϊκή Ένωση και σε συνάρτηση με το «Σύμφωνο Σταθερότητας», που έχει προτείνει η Γερμανία για την περιοχή, θα αποτελέσει τη νέα προσέγγιση της Ε.Ε. για τα Βαλκάνια. Η Ελλάδα θα συγκαλέσει επίσης Διάσκεψη Κορυφής των βαλκανικών χωρών στην Αθήνα σε σχέση με το Σχέδιο αυτό.

Η Ελλάδα έχει ήδη αναπτύξει έντονη δραστηριότητα για την αντιμετώπιση των ανθρωπιστικών προβλημάτων που συνδέονται με τους πρόσφυγες. Θα διευρύνει αποφασιστικά την ανθρωπιστική της δράση και παρουσία με σειρά μέτρων όπως:

-Η ανάπτυξη από τις ένοπλες δυνάμεις έργων υποδομής για τους πρόσφυγες.

-Η παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας σε περιοχές (Κοσσυφοπέδιο, Μαυροβούνιο) που παρουσιάζουν ειδικά προβλήματα πρόσβασης.

Η ελληνική κυβέρνηση σχεδιάζει τη διοργάνωση στην Αθήνα μιας ευρείας διάσκεψης με αντικείμενο την ανθρωπιστική βοήθεια. Στη διάσκεψη αυτή θα συμμετάσχουν όλες οι εμπλεκόμενες χώρες, καθώς και φορείς, προκειμένου να υπάρξει αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση των προβλημάτων ανθρωπιστικού χαρακτήρα. Η διάσκεψη αυτή θα εξετάσει και τις συνέπειες της κρίσης.

Κυρίες και κύριοι,

Πολύ θα επιθυμούσα, η σημερινή ομιλία μου να είχε περιορισθεί στις δυσκολίες που, βεβαίως, αντιμετωπίζει η Ν.Α. Ευρώπη, αλλά, αντιστοίχως, και στις μεγάλες δυνατότητες της περιοχής. Δυστυχώς, η κρίση στη Γιουγκοσλαβία επισκιάζει τις όποιες θετικές εξελίξεις στα Βαλκάνια και αναδεικνύει μόνο τις αρνητικές πλευρές. Ελπίζω ότι, με τις προσπάθειες όλων μας, η σημερινή βαθύτατη κρίση θα ξεπερασθεί και, επιτέλους, τα Βαλκάνια θα αντικρύσουν καλύτερες ημέρες. Όσον αφορά στην Ελλάδα, θα εργασθούμε με όλες μας τις δυνάμεις για την επίτευξη των στόχων όλων των λαών της περιοχής, για ειρήνη, σταθερότητα, ευημερία και δημοκρατία.

Σας ευχαριστώ πολύ».

**SPEECH ADRESSED
BY THE PRIME MINISTER OF GREECE K. SIMITIS
AT THE COUNCIL ON FOREIGN RELATIONS**

New York, April 21, 1999

Ladies and gentlemen,

Thank you very much for the opportunity you have given me today to develop some thoughts as to the role of my country within our broader region, South-East Europe, and to do so before this distinguished body, the Council on Foreign Relations.

Of course, I would never have imagined that my speech would be so timely, unfortunately, for reasons which have to do with the continuing crisis in Yugoslavia. The recent developments there, I fear, have confirmed in the minds of many observers of events around the world, those stereotypes which have prevailed for more than a century in the Balkans, - that it still the powder keg of Europe. Of course, no one can deny that the history of the Balkans is one of turbulence. It is appropriate to remind you, that the history of other European regions is also full of wars and other atrocities. Unfortunately, in some cases, far greater than those which took place and are taking place in the Balkans. I would also add, that the perturbed development of the Balkans has also been marked by long-term, economic and social under-development.

As is only natural, as a European, Mediterranean but also Balkan country, Greece has had its share of perturbed history in South-East Europe. It could not be otherwise, since it is the geography of a place that determines, to some extent, its course. At the close of the twentieth century Greece is however, in a much better position than all its neighbours, - economically, politically and socially. The fact that it is the only country in the region, which is a member of the European Union and in NATO and is expected as of 2001 to join the Economic and Monetary Union, underscores this favorable course. This has not happened accidentally, but is due to the intense struggle of the Greek people for national independence, freedom, democracy and social justice, and thanks to our traditions which always were open to new horizons.

For centuries, in whichever country in the Balkans the Greeks lived, they played a creative rôle promoting the ideas of the Enlightenment and freedom, of economic progress and were the connection between them and European civilization. After the collapse of the Communist regimes and the end of the Cold War, historical context assigns my country to a similar role. I am of the firm conviction that we are already meeting up to the demands of

such a challenge, which serves the interests of all the Balkan countries, including Greece, as well as the interests of the European Union and NATO.

In the Balkans today, apart from the tragedy of Kosovo to which I will be referring later on, we are again living through a crucial period. The process of transition to stable social, economic and political conditions, the construction of a modern political system, of a new social-economic organization, is unavoidably going through the difficult phase of transition. It is a very difficult operation, with retrogression and uncertainties.

Developments are on different levels, and are determined decisively by the special characteristics and the internal problems of each country. Often this engenders the risk of nurturing crises on other fronts, and chain reactions, which destabilize any measure of progress made at great cost and endeavor over the past few years. Macro-economic stability is not a given. The institutions and mechanisms imperative for the smooth running of the country take time to plan and consolidate.

Political and economic problems have to be tackled along with serious social problems that arise at the same time and constitute a challenge to a world of human sensitivities and solidarity.

Will these problems be transitional? Will the Balkan economies be able to pick up? Will the area of the Balkans be a pole of development and prosperity or will it always be on the margin of the European economy?

We must look with sobriety at the present difficulties arising in the neighboring countries, cooperate with them on all levels, in order to be able to help in a constructive way. The Balkan policy of Greece is the tool which can contribute to Balkan stability, democracy, development and cooperation.

It was at our initiative, that for the first time in the history of the region, in November 1997, the heads of states and governments of all the Balkan countries convened in Greece. This institution was consolidated with a second meeting in Turkey in 1998, and this year the Summit will take place in Rumania. In the area of military cooperation, Greece works together with its neighbors within the framework of the "Partnership for Peace", in addition to individual bilateral agreements.

No policy, whether from Greece, or from any international organizations can fully develop fully those benefits aspired, if it is not consolidated with a minimum of political stability, a minimum of democratization, a minimum of social consensus as to the broader and longer-term objectives that the countries of the region wish to achieve.

The area of economic cooperation and economic relations has been decisive to a great extent for the considerable results to date in our countries. Within a few years, in fact, an extended network of relations has been created, which have given a new shape to bilateral and multi-lateral inter-Balkan relations.

Trade transactions between the Balkan countries increased from 1,7 billion dollars in 1988 to 4.2 billion dollars in 1995. The countries in the region are recipients of international investment, some of which comes from Greece, with multiple, positive effects for development. In the medium term, it must be the objective of all us to set the area of the Balkans on a path of convergence by promoting developmental processes, which will support the transition to a market economy -a transition in institutional, social and economic terms, which requires a systematic and long-term effort and support.

How is one to ensure such a convergence?

First of all, by setting plausible long-term goals for the economies of the area. This is only ensured by a common European future of all the countries in the region. The European Union, as a reality for Greece and as a developmental vision and objective of the remaining countries, already functions in the desired direction. Already countries in the area have signed agreements with the European Union and look toward a clear and structured accession procedure.

Secondly, business cooperation has always been for economic relations a driving force. Commercial, labor and capital flows created a wide framework with positive impact on stability and development of the Balkan countries.

Our government is implementing a clear concept, in order to create positive prospects for our country and the other countries of the South-East of Europe, we promote. In the north of Greece a network of infra-structures and functions chiefly aimed at extending opportunities in inter-Balkan cooperation, a stronger productive link-up and the gradual creation of an integrated economic area in the Balkans, which will improve the preliminary conditions for convergence.

Progress which has been achieved in this region over the past few years is impressive. The number of Greek enterprises in the Balkan countries has increased considerably. The number of sectors within which they are active is already quite large and extends from the more traditional sectors, such as foods and drinks, clothing and construction to the more specialized technological sectors, (such as telecommunications), where Greek enterprises hold a strong position among other foreign investments.

Banks and companies are active especially in the financial sector, which facilitates and encourages new Greek companies to establish themselves there. They also act as a guarantee as to their smooth functioning in the country of establishment. By way of illustration, I would like to mention the presence of Greek private and state banks in FYROM, Romania, Bulgaria and Albania and of insurance companies in Romania and Yugoslavia.

Total trade of Greece with the Balkan neighbors, a market of over 50 million people, in 1997 exceeded 2.3 billion dollars, indicating a substantial increase. Greek investments total 1.5 billion dollars, and our companies have created thousands of jobs in countries facing an acute unemployment problem. The result of this is that Greece is constantly at the top of the list of capital investment in South-East Europe.

The Greek economy today is in the privileged position of supporting the process of adaptation, reconstruction and stabilization of the other Balkan countries and of deriving benefit from a closer long-term interdependence with them.

Ladies and Gentlemen,

Over the past few weeks Kosovo has been the topical issue. I would like to share with you some thoughts on this, so as to give you a more complete view of this issue which concerns us all.

We have shaped the principles of our foreign policy and it is upon these principles that our Balkan policy is based. These are the principles of territorial integrity of states, inviolability of frontiers, respect of human and minority rights, peaceful resolution of disputes, in accordance with the Founding Charter of the United Nations.

From the beginning, in the Kosovo issue, we maintained, within the framework of the European Union, the cession of a broad autonomy within the borders of Yugoslavia. We also supported the respect of human rights for all the communities living there, as well as the territorial integrity of Yugoslavia.

We are staunchly against any action which might lead to a change of borders in the Balkans. We believe that this would be a very negative development. The continuing crisis creates concerns and dangers for a possible spillover to the broader area. The first result of the crisis is the creation of a large wave of refugees. Already we have the serious consequences of such a wave and the accompanying problems in countries neighboring with Yugoslavia. As long as the attacks continue, the wave of refugees will increase, with the risk of extending beyond the bordering countries. The crisis in Kosovo has a human cost. This is

something we witness every day. We express our sorrow for the victims on both sides and the misery caused to all parties involved.

We have expressed our willingness to undertake diplomatic efforts in collaboration with other countries in the region and the European Union, in order to find a peaceful and viable solution to the Kosovo problem, on the basis of the framework shaped in Rambouillet and by the Contact Group. There is a framework. Solutions can, should, and must be sought within this framework. Diplomacy must once again take centre stage of our efforts. We are in constant contact with the countries in the Inter-Balkan Cooperation (Bulgaria, Romania, FYROM, Turkey, Albania), in order to activate the management mechanism for the refugee problem and humanitarian aid.

In the first few days of the crisis there was talk or rumor of the invasion of Yugoslavia also taking place because there is supposedly a danger of war between Greece and Turkey. No such danger exists. We must be clear because any lack of clarity, or the cultivation of a climate of conflict may lead to negative results. In this case there is no problem that could a conflict create between Greece and Turkey.

The continuing military involvement also creates serious economic consequences for the broader area. It is not only a matter of the refugees. One only needs to consider that in Greece communication has been cut off on our northern border with Yugoslavia and with central Europe.

Greece, in connection with the other countries of NATO and the E.U. is in a very special position. Greece has a double identity. It is a European country, which participates in the E.U. and NATO. It is also a Balkan country, which can and must act as a factor of peace. This double identity demands credibility on both levels. Credibility vis-a-vis the Balkan countries, especially those directly involved, such as Yugoslavia, Albania, and FYROM. That means that within our alliances, we act according to the decisions of our alliances. On the other hand, that means that we underline our special position and we aim at being a factor of peace, cooperation and stability. Our position gives us a special role. We should respond to this special role in the framework of a broader role, which derives from our participation in NATO and the E.U.

We declared right from the start, that we will not participate in military operations. Greece is a neighboring country and in no way can there be involvement in the conflict which would make us a part of the problem.

On the other hand, I would like to reaffirm our position as concerns the continuing Serbian operations in Kosovo. These operations must stop at once. Within the broader framework

of a cease-fire in Yugoslavia, Serbian forces must withdraw and only the police forces agreed to in October 1998 should remain. We condemn the policy of ethnic cleansing that Serbia is pursuing.

The Greek Government has acted within the framework of NATO and of the European Union towards dealing effectively with the refugee problem. Decisions taken there are the result of our initiatives also. As we see it, the aim should be to keep the refugees close to their country of origin. All the E.U. and NATO countries must contribute according to their forces and capabilities.

We are paying special attention to the issue of the Greek minority in Albania, the protection of property of our fellow Greek countrymen. The leadership in Albania has reassured us that their rights will not be impinged on.

The dramatic developments in Yugoslavia with the military intervention of NATO have underlined, among other things, that the E.U. must develop a policy for the stabilization of the region and its organic incorporation into the European institutional system. If this policy had been shaped in time, perhaps the dramatic developments of the past few weeks would have been avoided. The escalation of the crisis has led to a deeper understanding of the need to develop an overall policy in the E.U. for the area. Member-states of the E.U., such as Germany, for example, often refer to the need to shape such a policy after military operations have ceased in the form of the Union participating in 'the day after'. The German Foreign Minister, Joschka Fischer proposed recently the shaping of a Stability Pact for the Balkans.

As a South-East European country, Greece with its strong, friendly relations with all the countries in the area and at the same time as the only member-state in the Euro-Atlantic institutions (E.U. NATO, WEU), a few days ago stated what action she plans to take, in order to help in the peaceful resolution of the crisis.

The aims of the Greek plan are:

- a) The political solution to the crisis, as soon as possible.
- b) The stabilization and incorporation of the Balkans into the European architecture
- c) Dealing with the humanitarian problems, which have resulted from this crisis.

Greece will step up its endeavors, in order to achieve a swift political solution to the crisis. Our basic objective is for there to be a "synergy" between institutions and actions, which will lead to the acceptance of preliminary conditions by Yugoslavia - (withdrawal of troops from Kosovo, safe-return of the refugees to their homes, deployment of a broad international force with clear legitimacy, etc.) and the simultaneous ceasing of acts of war.

Greece supports the proposals and initiatives for a peaceful resolution, shaped by the E.U. member-states (Germany, et al.). In addition, it has proposed a set of principles, which, based on the 'acquis' of Rambouillet, will constitute the framework for any solution. These principles include:

- respect of the inviolability of borders
- respect of individual and minority rights and identities
- peaceful resolution of differences, and
- cooperation for democracy, development and civil society

Greece will promote its policy for resolving the crisis on three levels:

- a. At the level of the institutions to which we belong (NATO, E.U.), and a promotion of initiatives, the support of proposals, seeking opportunities for the political handling of the crisis.
- b. At the level of the regional system of the Balkan countries by stepping up endeavors to shape a common approach and common initiatives.
- c. At the broader international level aimed at the greatest possible participation in the political process of finding a solution, of the United Nations, the CSCE, as well as Russia.

Greece today has established a broader network of exchange of views, of shaping proposals, of exerting influence and undertaking initiatives towards the direction of the swift and effective solution of the crisis and avoiding any escalation with acutely painful human consequences.

I believe that it is necessary, after military operations have terminated, to immediately promote the signing of an overall "Stability Pact for the Development of the Balkans". This pact, already hammered out by the Greek government, has five axes:

- 1) First Axis: Economic development of the Balkans with a set of measures and initiatives, which will make up a type of 'Marshall Plan' for the area.
- 2) Second Axis: Democratization of the area with measures for the construction and establishment of democratic institutions, reinforcing society, protection of the individual and minority rights.
- 3) Third Axis: Establishment of a conflict resolution mechanism as a part of the 'Stability - Pact' which will guarantee inviolability of borders.
- 4) Fourth Axis: Promotion, intensification and institutional of inter-regional cooperation with the participation of all countries in the region as a step towards full integration of the area into the European architecture and the European institutional system.

- 5) Fifth Axis: Recognition of the 'eligibility' of all countries to accede to the European Union, provided they fulfill the necessary political and economic pre-requisites.

This plan of the Greek government is already being submitted to the E.U. and in conjunction with the 'Stability Pact', which Germany has proposed for the region, will constitute the new approach of the E.U. for the Balkans. Greece will also convene a Summit in Athens in relation with this plan.

Greece has already developed intense activity to deal with the humanitarian problems linked to the refugees. It will step up its humanitarian action and presence with a number of measures such as:

- the development by the Armed Forces of infra-structure works for the refugees
- the provision of humanitarian aid in areas with special problems of access, as in Kosovo and Montenegro.

The Greek government is planning to convene in Athens a large-scale conference on humanitarian aid. All involved countries will participate in this conference, as well as organizations, in order to deal effectively with the issue of how to handle humanitarian problems. The conference will also examine the consequences of the crisis.

Ladies and Gentlemen,

I wish that my speech today would have been focused instead on the difficulties, which South-East Europe is facing, but also on the great potential of this region. Unfortunately, the crisis in Yugoslavia overshadows any positive developments in the Balkans and highlights only the negative aspects of our neighbors. I hope that, with the efforts of all of us, today's profound crisis will be overcome, and that ultimately, the Balkans will live through better days. As for Greece, we will do our utmost to achieve the goals of all peoples in the region, for peace, stability, prosperity and democracy.

I thank you for your attention.